

MILJÖARKEOLOGISKA LABORATORIET

RAPPORT nr. 2011-007

Arkeobotanisk analys av prover från
förundersökning av RAÄ 86,
Tornbjörntorp, Falköpings kommun,
Västergötland

Radoslaw Grabowski

INSTITUTIONEN FÖR IDÉ- OCH SAMHÄLLSSTUDIER

Arkeobotanisk analys av prover från förundersökning av RAÄ 86, Tornbjörntorp, Falköpings kommun, Västergötland

Radoslaw Grabowski

Bakgrund

Västergötlands Museum har under våren 2010 utfört en arkeologisk förundersökning av RAÄ Torbjörntorp 86, Falköpings kommun. Bopplatsen består av lämningar från senneolitikum och framåt.

I samband med förundersökningen togs makrofossilprover ut ur två anläggningar som bägge har preliminärt tolkats som stolphål. Målsättningen med analysen är att undersöka huruvida man i proverna kan finna spår efter kulturpåverkan och huruvida de innehåller makrofossilmaterial som lämpar sig för ¹⁴C-datering (Marita Sjölin, personlig korrespondens 2010-05-07).

Metod

Bägge proverna sändes in som bulkprover om ca 1,5l till Miljöarkeologiska Laboratoriet i Umeå. Proverna flottes med kranvatten och det flytande organiska materialet samlades upp i ett såll med 0,25 mm maskstorlek. Denna maskstorlek räcker för att fånga upp i princip alla informationsbärande växtdelar. Det icke-flytande restmaterialet sållades därefter genom ett 0,5 mm såll för att undersöka förekomst av benfragment samt annat icke-botaniskt material och även botaniska rester som på grund av mineralisering inte flyter vid flottering.

Materialet inspekterades efter flottering visuellt med hjälp av stereomikroskop med 8 till 40 gångers förstoring.

Resultat

Prov PM 1; detta prov innehöll 4 sädeskorn som alla var mycket hårt brända och fragmenterade och kunde därför inte identifieras närmare (*Cerealia* indet). Provet innehöll också två små fragment av träkol. Tre av sädeskornen har plockats ur provet för att uppnå en lämplig vikt för datering.

Prov PM 2; detta prov innehöll inget träkol, men däremot ett förkolnat sädeskorn som troligtvis är Korn (cf *Hordeum vulgare* coll). Sädeskornet lämpar sig väl för datering.

Prov	Art	Vikt
PM 1 (A1141)	<i>Cerealia</i> indet (3 st)	0,007 g
PM 2 (A1354)	Cf <i>Hordeum vulgare</i> coll	0,0046 g

Tolkning

Stolphål fungerar ofta som effektiva fällor för makrofossil. Efter att stolpen avlägsnas från ett hus, inhägnad eller annan konstruktion fylls det i regel snabbt igen med material från omkringliggande jordlager. I de fall dessa kulturlager utgörs av husgolv eller gårdslager kan materialet därför ge kunskap om de aktiviteter som har pågått i stolphålets omedelbara närhet. Förkolnat botaniskt material i stolphål har också goda överlevnadsmöjligheter på grund av att de skyddas från vidare mekaniskt slitage.

Förekomsten av sädeskorn i de undersökta anläggningarna är därför överensstämmande med tolkningen av dessa som stolphål.

Mest uppseendeväckande är kanske den sparsamma förekomsten av träkol i proverna. Sädeskorn förkolnas normalt i samband med hushållsaktiviteter kring härdar eller vid husbränder; två aktiviteter som tenderar att generera stora mängder träkol. Jag finner svårt att formulera en tolkning som kan förklara detta faktum.

MAL
Miljöarkeologiska laboratoriet
Umeå Universitet
901 87 UMEÅ
Telefon: 090-786 50 00
Telefax: 090- 786 76 63
Hemsida: www.idesam.umu.se/mal/

Radoslaw Grabowski
radoslaw.grabowski@arke.umu.se